

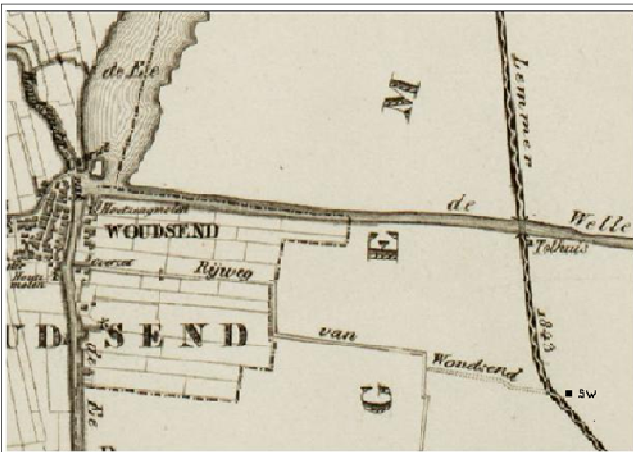
Historische Kring Woudsend

- Douwe Zondervan, lewâl 28,
tel. 591679, e-mail: douwezondervan@planet.nl
- Siemon de Vries, A.H. Trompstrjitte 18,
tel. 591951, e-mail: siemonddevries@hetnet.nl
- Peter Kranendonk, Midstrjitte 71,
tel. 592524, e-mail: phkranendonk@zonnet.nl

Station Woudsend

Een station in Woudsend, zult u zich afvragen. Dat moet een vergissing zijn. Een trein komt hier niet langs en ons dorp heeft ook niet een busstation. Toch heeft wel degelijk een "Station Woudsend" bestaan. Voor de oprichting hiervan moeten we terug naar het jaar 1858 toen het woord "station" een ruimere betekenis had dan nu, namelijk: pleisterplaats, wisselplaats voor postpaarden en ook plaats van aankomst en vertrek. Het "Station Woudsend" was dan ook een herberg met stalling, gelegen aan de straatweg van Sneek naar Lemmer, op de locatie waar nu de boerderij van de gebroeders Dijkstra staat. Eerst was dit ook de plaats waar de onverharde "rijweg" naar Woudsend de straatweg kruiste (zie bijgaande plattegrond).

Vandaar de naam "Station Woudsend", hoewel de herberg gebouwd was op het grondgebied van het toenmalige dorp Teroele.

Rond 1860 is de verharde weg naar Woudsend volgens het huidige tracé aangelegd, waardoor de herberg verder van de kruising kwam af te liggen. De herberg dateert dus uit 1858, wat we kunnen opmaken uit de volgende advertentie:

De Notarissen T.S. van der LEIJ te Langweer en G. ZANDSTRA te Balk zullen, ingevolge regterlijke magtiging, op Donderdag den 30 September 1858, des nademiddags ten 2 ure, in na te melden

Herberg, finaal presenteren te verkoopen:

Eene nieuwgebouwde HUIZINGE, HERBERG met STALLING en SCHUUR, staande en gelegen aan den Straatweg van Sneek naar de Lemmer, Station Woudsend genaamd, onder het behoor van het dorp Teroele, bekend ten kadaster van de gemeente Langweer, sectie E no. 1849, Huis en Erf, voor eene grootte van 10 roede 85 el; waarop geboden is f 2706.

Een stuk uitmuntend WEIDLAND, gelegen tegenover het vorige perceel aan den Straatweg aldaar, ten Kadaster als boven bekend sectie E no. 1835, groot 2 bunder 10 roede 8 el; staande op f 2500.

Beide perceelen bij de eigenaars de Weduwe van Erven Johannes Wiebes Hettinga in gebruik en St. Petri en 12 Mei 1859 te aanvaarden.

Dat een nieuw gebouwde herberg al direct te koop wordt aangeboden lijkt op zich vreemd. Maar er is een goede reden voor aan te wijzen. Het blijkt namelijk dat Johannes Wiebes Hettinga op 2 mei 1858 op 46-jarige leeftijd is overleden. Zijn weduwe heeft toen besloten de nieuwe herberg te verkopen; misschien wel om de erfgenamen uit te kopen of omdat ze het niet zag zitten om naast haar drukke huishouding (7 kinderen) deze nieuwe zaak op te starten. De eerste kopers zijn Minne Jelles Minnema uit Scharnegoutum en Age Hylkes Tromp uit Woudsend. De zaak wijzigt hierna nog een aantal keren van eigenaar. De laatste koper, in maart 1890, is Jan Sietzes Dijkstra uit Blauwhuis. Wanneer de herberg is afgebroken is ons niet bekend, maar het zal waarschijnlijk in de oorlogsjaren zijn geweest. In 1940 wordt "Station Woudsend" voor het laatst in een advertentie genoemd. Door de opkomst van het gemotoriseerde vervoer was de oorspronkelijke functie van pleisterplaats niet meer aan de orde. Op de locatie is een nieuwe boerderij gebouwd waar nu nog twee kleinzonen van Jan Sietzes Dijkstra wonen.

Een foto van "Station Woudsend" omstreeks 1900 (wie de dames zijn is niet bekend).

Voor de herberg staan voerbakken voor de paarden.

Belang voor Woudsend

Veel koetsiers zullen tijdens hun rit een stop hebben ingelast bij "Station Woudsend" om hun paarden te laten rusten en te voeren. Ook zal het station voor de Woudsenders vooral in de begin periode van haar bestaan van belang zijn geweest voor het vervoer over de weg. Maar niet alleen daarvoor. Uit overlevering is bekend dat de herberg, ondanks de afstand van ruim 1,5 kilometer, ook door Woudsenders als stamkroeg werd gebruikt. Als reden zal voor een aantal hebben gespeeld dat zij in het plaatselijke café in het krijt stonden of door hun geloof daar niet gezien wilden worden.

Verder vonden er veel activiteiten plaats waar ongetwijfeld ook Woudsenders op af kwamen. Er werden bijvoorbeeld verkopen gehouden (boelgoed), openbare werken aanbesteed en verhuringen van weilanden afgehandeld. Ook werden er door de kastelein wedstrijden georganiseerd.

Naast biljart- en schaatswedstrijden waren het vooral "harddraverijen" voor paarden. En dat ging vaak met forse prijzen gepaard, zoals wel blijkt uit bijgaande advertentie van 14 oktober 1875.

Teroelster Kermis.
HARDDRAVERIJ MET PAARD EN CHAIS.
Donderdag 14 October 1875,
bij den Kastelein JELLE J. KAMPSTRA, op
het Station Woudsend onder Teroele, om
Een Prijs van Vijftig Guldens,
door Paarden welke geen geadverteerden Prijs
hebben gewonnen.
Aangifte vóór 's namiddags één uur.
Aanvang der Draverij precies twee uur.

Het "Station Woudsend" was ook anders in het nieuws. In de Leeuwarder Courant van 16 september 1886 staat bijvoorbeeld onder "Particuliere correspondentie" het volgende vermeld: zie onderaan de pagina.

Station Woudsend was dus toen een bekend begrip in de regio. De Woudsenders noemden het gewoon "Het Station". Dit had in die tijd tot verwarring kunnen leiden. Begin 1900 werden er namelijk plannen ontwikkeld voor de aanleg van een tramlijn Sneek-Balk-Stavoren, die via ons zou lopen. Als de plannen waren doorgegaan had met "het station" ook de halteplaats in het dorp kunnen worden bedoeld. De tramlijn is er niet gekomen en dus heeft "Station Woudsend" haar welverdiende status behouden.

Station-Woudsend, 14 Sept. Dat men des nachts bij het tegen elkander inrijden op zijne hoede moet zijn, bleek hier in den vroegen morgen van Zaterdag. S.J.W. van Bolsward en A.v.d.M. van Oppenhuizen reden in vollen draf zoodanig met hunnen chaisen tegen elkander, dat de rijtuigen erg gehavend en zij zelf op den grond terecht kwamen. Een der paarden liep door naar de herberg, waarop men, vermoedende dat er een ongeluk gebeurd moest zijn, zich in bekende richting spoedde. Beide personen vond men bewusteloos aan den weg; eerstgenoemde werd hevig bloedende opgenomen en voorloopig in 't logement alhier verzorgd. In den avond is hij vervoerd. Naar wij vernemen, moet zijn toestand bevredigend zijn.

Open donateuravond

Op vrijdag 12 maart aanstaande om 20.00 uur in het MFC de Driuwpoelle houdt de Historische Kring Woudsend weer een open donateuravond.

Deze keer met een presentatie over de 'N.V. Friesche Kofscheepsrederij' te Woudsend.

In 1839 richtten vader en zoon Tromp in Woudsend de 'N.V. Friesche Kofscheepsrederij' op. In scheepvaartkringen was de oprichting van een nv. een zeldzaamheid en daarom alleen al is het interessant om het wel en wee van deze onderneming en zijn directeuren na te gaan. Waar werden de schepen gebouwd en wie voeren erop? Welke bestemmingen hadden de schepen en zagen de aandeelhouders veel van hun inleg terug?

De presentatie wordt verzorgd door dhr. Gerben Groenhof, die in 1989 zijn studie economische geschiedenis in Groningen afrondde met een scriptie over deze rederij. Publicatie daarvan vond plaats in het jaarboek van het Fries Scheepvaartmuseum in Sneek. In 1994 produceerde Groenhof het boek 'Van Fries Wijdtschip tot Workumer Aak' met daarin bijdragen van hemzelf en andere maritieme historici.

Wanneer u geïnteresseerd bent in de geschiedenis van de scheepvaart rond de Zuiderzee, dan nodigen we u van harte uit om onze open donateuravond bij te wonen!

De kosten bedragen € 2,50. Donateurs hebben vrij entree. U kunt ook bij de entree donateur worden voor minimaal € 5,00. U heeft dan die avond meteen al vrije toegang. Bovendien wordt u dan regelmatig op de hoogte gehouden van verdere activiteiten en ontwikkelingen van de Historische Kring Woudsend.

